Ad Soyad: _____ Tarih: _____ Puan: _____

Kişisel verileri ve Hakların

Kişisel veriler, gizlilik hakları (GDPR, CCPA), veri komisyoncuları, çerezler, kimlik avı, VPN'ler ve daha güvenli hesaplar

KİŞİSEL VERİ GİZLİLİĞİNE GENEL BAKIŞ

BİLGİLENDİRİLMİŞ
VERİNİ TANI
Ne toplanır ve neden

GÜÇLENDİRİLMİŞ
GİZLİLİK HAKLARI
GDPR ve CCPA/CPRA hakları

DİKKATLİ
AKILLI ALIŞKANLIKLAR
MFA, Güncellemeler ve Dolandırıcılıkları Fark Etme

Hoş geldin! Bu etkinlik paketi sana küresel veri gizliliği standartları konusunda rehberlik eder. GDPR'nin açık rıza şartını, CCPA'nın satışı reddetme haklarını, veri minimizasyonu uygulamalarını, bekleyen verilerde tam disk şifrelemesini ve aktarım sırasında TLS'yi keşfedeceksin.

ÇALIŞMA KÂĞIDI KONTROL NOKTALARI

- [ ] **Bölüm 1-4: Gizlilik haklarını ve güvenli alışkanlıkları öğren.**
- [ ] **Bölüm 5-7: Çapraz bulmaca ve kelime avı bulmacalarını çöz.**
- [ ] **Bölüm 8-9: Vaka çalışmalarını ve şifre görevini çöz.**
- [ ] **Bölüm 10: Temel ve ileri düzey SSS sayfalarını gözden geçir.**
- [ ] **Bölüm 11: 10 ilginç gerçek dünya gerçeğini keşfet.**
- [ ] **Bonus: Hızlı Düşün görevi.**

VPN.com veri gizliliği rehberini aç

URL: https://www.vpn.com/tr/siber-guvenlik/veri-gizliligi/

Kişisel Veri Gizliliği Öğrenme Yol Haritan

- GDPR ve California'nın CCPA'sı kapsamındaki gizlilik haklarını anla.
- Veri komisyoncularının, çerezlerin ve uygulamaların kişisel verileri nasıl topladığını kavra.
- Veri en aza indirmeyi, bir hizmetin gerçekten ihtiyaç duyduğu kadarını paylaşarak uygula.
- Çerez bannerlarında ve uygulama izin istemlerinde bilinçli seçimler yap.
- MFA ve güncellemelerle kimlik avı, veri ihlali ve genel Wi-Fi kaynaklı riski azalt.

VERİ GİZLİLİĞİ REHBERİ TALİMATLARI

Çoktan seçmeli ve doğru/yanlış sorularını cevapla, boşluk doldurma cümlelerini kelime bankasını kullanarak tamamla, tanımları eşleştir, çapraz bulmacayı ve kelime avı bulmacasını çöz. Bilgini şu konulara uygula: kendi kişisel verilerini koruma. Hızlı Düşün bonus etkinliğiyle bitir.

KİŞİSEL VERİ GİZLİLİĞİ VE HAKLARIN (GİRİŞ)

Veri gizliliği, kişisel bilgilerinin nasıl toplandığını, kullanıldığını, saklandığını ve paylaşıldığını kontrol edebilme yeteneğindir. GDPR ve CCPA gibi yasalar sana haklar tanır; güçlü parolalar, MFA ve dikkatli paylaşım gibi alışkanlıklar ise riski azaltmaya yardımcı olabilir.

HER KONTROL NOKTASINI DİKKATLE OKU VE DOĞRU CEVABI SEÇ YA DA YAZ.

Kontrol Noktası 1: Çoktan seçmeli görev

1. Hangi seçenek veri minimizasyonu ilkesini en iyi yansıtır?

- A. Yalnızca bir hizmetin amacı için ihtiyaç duyduğu verileri paylaşmak
- B. Kurulumu kolaylaştırmak için her uygulamaya tam erişim vermek
- C. Kayıt formlarındaki tüm isteğe bağlı alanları doldurmak
- D. Hesapları yönetmeyi kolaylaştırmak için tek bir parolayı yeniden kullanmak

2. Kullandığın bir site ihlal bildirirse hangi adım önerilir?

- A. O parolayı değiştirmek ve sunulan yerlerde MFA'yı etkinleştirmek
- B. Aynı parolayı yeni bir hesapta yeniden kullanmak
- C. İhlal e-postasına PIN'inle cevap ver
- D. Göz ardı et, çünkü ihlaller nadiren önemlidir

3. AB kurallarına göre izleme çerezleri için hangisi geçerli rızadır?

- A. Net bilgi verildikten sonra işaretlenmemiş bir kutuyu bilinçli olarak işaretlemek
- B. Çerez veya kayıt bannerında önceden işaretlenmiş kutular
- C. Web sitesinde sadece kaydırmaya veya göz atmaya devam etmek
- D. Sitenin hüküm ve koşullarına gizlenmiş bir bildirim

4. Kaliforniyalı tüketicilerin CCPA kapsamında hangi hakkı vardır?

- A. Verilerinin satışından veya paylaşılmasından vazgeçmek için
- B. Her veri isteği için sabit ücret ödenmek
- C. Herhangi bir uygulamanın uygulama mağazalarından kaldırılmasını talep etmek için
- D. Her şirketin tüm veri toplamasını engellemek için

5. Herkese açık Wi-Fi'a bağlandığında VPN temel olarak ne yapar?

- A. Cihazınız ile VPN sunucusu arasındaki trafiği şifreler
- B. Web sitelerinin herhangi bir çerez ayarlamasını engeller
- C. MFA ihtiyacının yerini alır
- D. Cihazda zaten bulunan kötü amaçlı yazılımı kaldırır

Kontrol Noktası 2: Doğru/Yanlış görevi

6 Soru D/Y 6

6. Veri gizliliği ve veri güvenliği aynı anlama gelir.

○ Doğru ○ Yanlış

7 Soru D/Y 7

7. GDPR, AB'deki kişilere hizmet sunan AB dışı firmalara da uygulanabilir.

○ Doğru ○ Yanlış

8 Soru D/Y 8

8. VPN kullanmak, web sitelerinin seni çerezlerle izlemesini durdurur.

○ Doğru ○ Yanlış

9 Soru D/Y 9

9. Çevrimiçi olarak daha az kişisel veri paylaşmak, bir veri ihlalinin zararını azaltabilir.

○ Doğru ○ Yanlış

10 Soru D/Y 10

10. CCPA, tüketicilerin verilerinin satılmasını veya paylaşılmasını reddetmesine olanak tanır.

○ Doğru ○ Yanlış

Kontrol Noktası 3: Anahtar terim yerleştirme

Aşağıdaki her cümleyi oku ve boşluğu Kelime Bankası'ndaki doğru terimle doldur.

1. GDPR kapsamında _____ serbestçe verilmiş, belirli, bilgilendirilmiş ve açık olmalıdır; bu yüzden önceden işaretlenmiş kutular geçerli sayılmaz.

2. Bir _____ kamu kayıtlarından, uygulamalardan ve satın alımlardan ayrıntıları derleyerek insan profilleri oluşturur ve satar.

3. Paketinizin tutulduğunu söyleyip kart bilgilerinizi 'doğrulamanızı' isteyen bir mesaj, tipik bir _____ girişimidir.

4. HTTPS, tarayıcın ile bir web sitesi arasında iletilen verilerin korunmasına yardımcı olmak için _____ kullanır.

5. Bir kayıt formunun gerçekten ihtiyaç duyduğu bilgileri paylaşmak, _____ ilkesini uygulamaktır.

6. _____ hakkı, bir kuruluştan kişisel bilgilerini kaldırmasını istemene olanak tanır; ancak istisnalar geçerlidir.

KELİME BANKASI

AÇIK RIZA ÇEREZ KİMLİK AVI SİLME ŞİFRELEME VAZGEÇME
VERİ MİNİMİZASYONU VERİ SİMSARI

Cevaplarını buraya yaz:

1. **2.**

3. **4.**

5. **6.**

Kontrol Noktası 4: Gizlilik kavramı eşleştirme

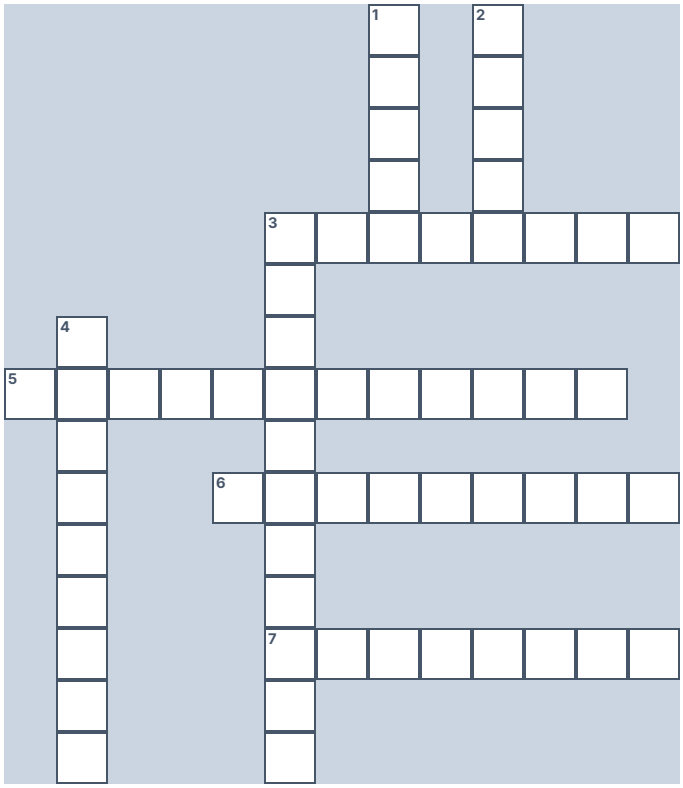
TANIM EŞLEŞTİRME

Soldaki her kelimeyi, doldurulabilir giriş kutusuna ilgili harfi (A-H) yazarak sağdaki doğru tanımıyla eşleştir.

☐	1. Silinme Hakkı	A	Bir işletmenin verilerini satmasını veya paylaşmasını durdurma yönündeki Kaliforniya hakkı.
☐	2. Vazgeçme Hakkı	B	Kişisel verilerinin silinmesini isteme hakkı (GDPR); istisnalara tabidir.
☐	3. Veri Minimizasyonu	C	Web siteleri arasındaki etkinliğini takip etmek için kullanılan küçük tarayıcı dosyası.
☐	4. Şifreleme	D	Özgürce verilmiş, belirli, bilgilendirilmiş ve açık onay.
☐	5. Veri Aracısı	E	Yalnızca belirtilen bir amaç için gereken kişisel verileri toplama.
☐	6. Onay	F	İnsanları veri veya oturum bilgilerini ifşa etmeye kandıran sahte iletiler.
☐	7. Kimlik avı	G	Verileri, yalnızca doğru anahtara sahip kişinin okuyabileceği şekilde karıştırma.
☐	8. İzleme Çerezi	H	Birçok kaynaktan kişisel profilleri derleyip satan şirket.

Kontrol Noktası 5: Bulmaca

Bulmacayı, etkin beyaz kutulara harf yazarak çöz. Sayılar aşağıdaki ipuçlarına karşılık gelir.

SOLDAN SAĞA

3. Verilerinizin satışını veya paylaşımını durdurma yönündeki CCPA hakkı (8)

5. Veri ___: yalnızca belirtilen amaç için gereken verileri toplama (12)

6. Verileri, yalnızca doğru anahtara sahip kişinin okuyabileceği şekilde karıştırma (9)

7. Verinin kullanılmasına serbestçe verilmiş, belirli, bilgilendirilmiş ve açık onay (8)

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Web siteleri arasındaki etkinliğinizi izleyebilen küçük tarayıcı dosyası (5)

2. Bir kuruluştan kişisel verilerinizi silmesini isteme hakkı (5)

3. İnsanlara ilişkin profilleri derleyip satan şirket (11)

4. Oturum açma veya kart bilgilerini ifşa etmeniz için sizi kandıran sahte mesajlar (9)

Kontrol Noktası 5, alternatif: Erişilebilir bulmaca ipuçları

Ekran okuyucu ve klavye kullanıcıları, bulmaca cevaplarını aşağıdaki metin alanlarına doğrudan yazabilir.

SOLDAN SAĞA

3 soldan sağa: Verilerinizin satışını veya paylaşımını durdurma yönündeki CCPA hakkı (8 harf):

5 soldan sağa: Veri ___: yalnızca belirtilen amaç için gereken verileri toplama (12 harf):

6 soldan sağa: Verileri, yalnızca doğru anahtara sahip kişinin okuyabileceği şekilde karıştırma (9 harf):

7 soldan sağa: Verinin kullanılmasına serbestçe verilmiş, belirli, bilgilendirilmiş ve açık onay (8 harf):

YUKARIDAN AŞAĞI

1 yukarıdan aşağı: Web siteleri arasındaki etkinliğinizi izleyebilen küçük tarayıcı dosyası (5 harf):

2 yukarıdan aşağı: Bir kuruluştan kişisel verilerinizi silmesini isteme hakkı (5 harf):

3 yukarıdan aşağı: İnsanlara ilişkin profilleri derleyip satan şirket (11 harf):

4 yukarıdan aşağı: Oturum açma veya kart bilgilerini ifşa etmeniz için sizi kandıran sahte mesajlar (9 harf):

Kontrol Noktası 6: Gizli kelime bulmacası

Aşağıdaki ızgarada gizlenmiş 8 temel kelimeyi bul. Kelimeler yatay, dikey veya çapraz olabilir.

S İ L M E H L K L İ Ö O G L L

I A Ö P R Ş Z İ S G V C R Ö N

R Z Ğ R C E U M D S A Y T C Z

A I U F R İ Ğ L Z Ç Z L D Ö Ü

S R O E C Ş B İ A Z G M D Ş J

M K Ç A D N D K E G E H Ç İ P

İ I Ö K E H R A Z R Ç F Ö F U

S Ç E A A Ö N V L O M Ş V R Ö

İ A İ P Ş R Ç I L Y E B F E R

R Ü Ü I A P Z Y Y J G H L L P

E M İ N İ M İ Z A S Y O N E İ

V K K S N Ğ Ö Ö G Z A N T M F

T C Y P Y B Ğ K Z G I M O E M

Ü C K Z Y F V N U T J T O B M

U S K G T Ç Y T İ P B Ü Z V K

KELİME LİSTESİ

SİLME VAZGEÇME MİNİMİZASYON ŞİFRELEME VERİSİMSARI AÇIKRIZA KİMLİKAVI ÇEREZ

Kontrol Noktası 6, alternatif: Erişilebilir kelime eşleştirme

Kelime Bulmaca'daki 8 kelimenin her birini, boşluğa harfi (A-H) yazarak doğru tanımıyla eşleştir.

KELİME TERİMLERİ

- **A. SİLME**
- **B. VAZGEÇME**
- **C. MİNİMİZASYON**
- **D. ŞİFRELEME**
- **E. VERİSİMSARI**
- **F. AÇIKRIZA**
- **G. KİMLİKAVI**
- **H. ÇEREZ**

TANIMLAR VE EŞLEŞTİRME ALANLARI

1. Verilerinizin satışını veya paylaşımını durdurma yönündeki CCPA hakkı.
2. Verinin kullanılmasına serbestçe verilmiş, belirli, bilgilendirilmiş ve açık onay.
3. İnsanlara ilişkin profilleri derleyip satan şirket.
4. Bir kuruluştan kişisel verilerinizi silmesini isteme hakkı.
5. Veri ___: yalnızca belirtilen amaç için gereken verileri toplama.
6. Oturum açma veya kart bilgilerini ifşa etmeniz için sizi kandıran sahte mesajlar.
7. Web siteleri arasındaki etkinliğinizi izleyebilen küçük tarayıcı dosyası.
8. Verileri, yalnızca doğru anahtara sahip kişinin okuyabileceği şekilde karıştırma.

Kontrol Noktası 7: Karışık harflerden kelime bulma görevi

Temel siber güvenlik kavramlarını ve terimlerini ortaya çıkarmak için aşağıdaki harfleri doğru sıraya diz. Cevaplarını verilen giriş kutularına yaz.

1. **MLSEİ** _____

2. **NİMİMYONASZİ** _____

3. **VMİSRERISAİ** _____

4. **İIVLAKKİM** _____

5. **EÇAEGVMZ** _____

6. **MRİELŞEEF** _____

7. **AARIZÇKI** _____

8. **ZÇREE** _____

Bonus etkinlik: Hızlı Düşün

HER KATEGORİ İÇİN 3 CEVAP. LİSTEYİ İLK TAMAMLAYAN KAZANIR.

1	Veri ihlalinden sonra atılacak adımlar			
2	Konumunu isteyen uygulamalar			
3	Yeni bir telefonda gözden geçirilecek gizlilik ayarları			
4	Bir bilgisayarın virüslü olduğunu gösteren işaretler			
5	Bir mesajın kimlik avı olabileceğini gösteren işaretler			
6	Yazılımı güncelleme nedenleri			
7	Sosyal medyada paylaşılmaması gereken kişisel bilgiler			
8	Hesaplarını koruma yolları			
9	Asla paylaşmaman gereken bilgiler			
10	MFA'sı açık olması gereken hesaplar			
11	Yedeklediğin şeyler			
12	Herkese açık Wi-Fi kullanabileceğin yerler			
13	Veri sızıntısından sonra yapılacaklar			
14	Gezinme verilerini toplayabilecek şirketler			
15	E-postadaki uyarı işaretleri			

Kontrol Noktası 8: Veri gizliliği vaka çalışmaları

Öğrendiğin kavramları aşağıdaki gerçek dünya senaryolarına uygula.

VAKA ÇALIŞMASI 1: BİR SİTEDEN VERİLERİ SİLMESİNİ İSTEME

Senaryo: Fransa'da yaşayan Maya, iki yıl önce bir alışveriş uygulamasındaki hesabını kapattı, ancak hâlâ pazarlama e-postaları alıyor. GDPR'nin silme hakkı kapsamında uygulamanın kişisel verilerini silmesini istiyor.

Tartışma sorusu: Maya hangi adımları atabilir ve uygulama hangi verileri yasal olarak saklayabilir?

VAKA ÇALIŞMASI 2: BİR QUIZ UYGULAMASI VE İZİNLER

Senaryo: Ücretsiz bir kişilik testi uygulaması, başlamadan önce Leo'dan konumunu, kişilerini, mikrofonunu ve doğum tarihini istiyor.

Tartışma sorusu: Hangi izinler gereksiz görünüyor ve Leo'nun paylaştığı miktarı azaltmak için hangi seçenekleri var?

Kontrol Noktası 9: Şifreyi Çöz

Gizliliğin bilincinde olan insanlar, kişisel ayrıntıları çevrimiçi paylaşmadan önce durup düşünür. Mesajın şifresini çözmek için aşağıdaki Harf-Sayı anahtarını kullan ve eşleşen harfleri boşluklara yaz.

HARFTEN SAYIYA ŞİFRELEME ANAHTARI

A=1 B=2 C=3 Ç=4 D=5 E=6 F=7 G=8 Ğ=9 H=10

I=11 İ=12 J=13 K=14 L=15 M=16 N=17 O=18 Ö=19 P=20

R=21 S=22 Ş=23 T=24 U=25 Ü=26 V=27 Y=28 Z=29

4	6	27	21	12	16	12	4	12

20	1	28	15	1	23	11	16	5	1	17	19	17	3	6

5	26	23	26	17

Çözülen mesaj:

İPUCU: HER SAYI, O HARFİN ALFABEDEKİ SIRASINI GÖSTERİR (ÖR. 1 = A, 2 = B, 29 = Z).

Kontrol Noktası 10: Veri gizliliği hakkında sık sorulan sorular – temel düzey (Bölüm A)

Kişisel verilerini koruma hakkında sık sorulan soruları ve cevapları incele.

Q1: Veri gizliliği ile veri güvenliği arasındaki fark nedir?

Gizlilik, kişisel verilerin nasıl toplandığı, kullanıldığı ve paylaşıldığı üzerindeki kontrolündür; güvenlik ise verilerin yetkisiz erişimden korunmasını sağlayan korumadır.

Q2: GDPR nedir?

AB'nin 25 Mayıs 2018'den beri uygulanan Genel Veri Koruma Tüzüğü, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin kuralları belirler ve bireylere bu veriler üzerinde haklar tanır [1].

Q3: CCPA nedir?

Kaliforniya Tüketici Gizliliği Yasası (CPRA ile değiştirilmiş hâliyle), sakinlere verilerini öğrenme, silme, düzeltme ve satışından veya paylaşımından çıkma hakları tanır [4].

Q4: Veri en aza indirme ne anlama gelir?

Yalnızca bir amaç için yeterli, ilgili ve gerekli olanla sınırlı kişisel verileri kullanma; kullanıcı olarak daha az paylaşarak bunu uygulayabilirsin [1].

Q5: Uygulama izinleri nedir?

Uygulamaların konumuna, kişilerine veya fotoğraflarına erişmesine izin veren ayarlar; bunları gözden geçirmek ve gereksiz olanları kapatmak veri toplanmasını sınırlayabilir [8].

Kontrol Noktası 10: Veri gizliliği hakkında sık sorulan sorular – temel düzey (Bölüm B)

Kişisel verilerini koruma hakkında sık sorulan soruları ve cevapları incele.

Q6: HTTPS gizliliğim için ne yapar?

HTTPS, tarayıcın ile site arasındaki verileri şifreler, ancak dolandırıcı siteler de HTTPS kullanabilir; bu yüzden asma kilit bir sitenin güvenilir olduğunu kanıtlamaz [10].

Q7: Silinme Hakkı nedir?

GDPR'ın 17. maddesi uyarınca belirli durumlarda bir kuruluştan verilerini silmesini isteyebilirsin; bu hak mutlak değildir ve istisnaları vardır [1].

Q8: Geçerli onay nedir?

Net bilgi verildikten sonra işaretlenmemiş bir kutuyu işaretlemek gibi açık bir onay eylemi; önceden işaretlenmiş kutular, sessizlik veya kaydırma sayılmaz [2].

Q9: Güçlü bir parolayı ne oluşturur?

En önemlisi uzunluktur: NIST, siteleri tek başına kullanılan parolalar için en az 15 karakter istemeye ve parola yöneticilerine izin vermeye çağırır [11].

Q10: Bir veri ihlalinden sonra ne yapmalıyım?

Etkilenen parolaları değiştir, MFA'yı aç, hesaplarını izle ve ücretsiz bir kredi dondurmasını düşün; IdentityTheft.gov kurtarma adımlarını listeler [9].

Kontrol Noktası 10: Gizlilik hakkında sık sorulan sorular – ileri düzey (Bölüm C)

Yasal dayanaklar, çerezler, izleme, veri komisyoncuları ve çevrimiçi haklarına dair daha derin soruları keşfet.

Q1: GDPR kapsamında tüm veri işleme için onayım gerekir mi?

Hayır. Rıza, 6. Maddedeki altı hukuki dayanaktan yalnızca biridir; diğerleri arasında sözleşme, hukuki yükümlülük ve meşru menfaatler vardır [1].

Q2: GDPR nerede geçerlidir?

AB'de kurulu kuruluşlara ve AB'deki kişilere mal veya hizmet sunan ya da onların davranışlarını izleyen AB dışı kuruluşlara [1].

Q3: Web siteleri tüm çerezler için onay almak zorunda mı?

Her zaman değil. Kesinlikle gerekli çerezler genellikle muaftır, ancak izleme çerezleri gibi zorunlu olmayanlar için önceden geçerli onay gerekir [3].

Q4: Üçüncü taraf izleyicilerin gizlilik riski nedir?

Üçüncü taraf izleyiciler, hedefli reklam göstermek için seni birçok web sitesinde takip edebilir; çerezleri silmek ve gizlilik ayarlarını düzenlemek yardımcı olabilir [8].

Q5: Veri komisyoncusu nedir?

Çeşitli kaynaklardan kişisel bilgi toplayıp başka şirketlere satan bir işletme; Kaliforniya sakinleri silme talebinde bulunmak için eyaletin DROP platformunu kullanabilir [5].

Kontrol Noktası 10: Gizlilik hakkında sık sorulan sorular – ileri düzey (Bölüm D)

Yasal dayanaklar, çerezler, izleme, veri komisyoncuları ve çevrimiçi haklarına dair daha derin soruları keşfet.

Q6: CCPA 'Do Not Sell or Share' bağlantısı nedir?

Veri satan veya paylaşan işletmeler genellikle 'Do Not Sell or Share My Personal Information' bağlantısı sunmalı ve GPC gibi vazgeçme sinyallerine uymalıdır [4].

Q7: VPN beni anonim yapar mı?

Hayır. Bir VPN, VPN sunucusuna giden trafiği şifreler ve IP'ni sitelerden gizler, ancak sağlayıcı bunu görebilir; çerezler ve parmak izi takibi de seni yine de izleyebilir [12].

Q8: Kimlik avı mesajını nasıl fark edebilirim?

Bağlantılara tıklamanı, ödeme bilgilerini onaylamanı veya hesap sorunlarını gidermeni isteyen acil taleplere dikkat et; şirketle bildiğin gerçek bir numara veya web sitesi üzerinden iletişime geç [7].

Q9: Herkese açık Wi-Fi'ı kullanmak güvenli mi?

Riskli olabilir. Çoğu site şifreleme kullanır; bu yüzden HTTPS'yi kontrol et, yazılımını güncel tut ve MFA kullan [10]; güvenilmeyen ağlarda VPN ek koruma sağlayabilir [12].

Q10: GDPR kapsamındaki azami para cezaları nelerdir?

En ciddi ihlallerde para cezaları 20 milyon euroya veya dünya çapındaki yıllık cironun %4'üne ulaşabilir; hangisi daha yüksekse o uygulanır [1].

Bölüm 11: Veri gizliliğiyle ilgili 10 gerçek dünya gerçeği ve içgörüsü

Gizlilik yasaları, veri aracıları, dolandırıcılık, ihlaller ve daha güvenli çevrimiçi alışkanlıklarla ilgili gerçek dünya bilgilerini incele.

1. GİZLİLİK İPUCU

GDPR 25 Mayıs 2018'den beri uygulanır ve kişilere kişisel verilerine erişme, düzeltme ve silme hakları tanır [1].

2. GİZLİLİK İPUCU

GDPR kapsamında en ciddi ihlaller 20 milyon avroya veya dünya çapındaki cironun %4'üne kadar para cezasıyla sonuçlanabilir [1].

3. GİZLİLİK İPUCU

Kaliforniya CCPA'sına yönelik CPRA değişiklikleri 1 Ocak 2023'te yürürlüğe girdi; verileri düzeltme ve hassas veri kullanımını sınırlama haklarını ekledi [4].

4. GİZLİLİK İPUCU

Tüketiciler, FTC'ye göre 15,9 milyar $ kaybettiklerini ve bunun 2025'te dolandırıcılıktan kaynaklandığını, önceki yıl ise 12 milyar $'ın üzerinde olduğunu bildirdi [6].

5. GİZLİLİK İPUCU

1 Ocak 2026'dan bu yana Kaliforniya sakinleri, veri aracılarından kişisel verilerini silmelerini istemek için ücretsiz DROP platformunu kullanabilir [5].

6. GİZLİLİK İPUCU

AB veri koruma kurallarına göre önceden işaretlenmiş kutular, sessizlik veya hareketsizlik geçerli rıza sayılmaz [2].

7. GİZLİLİK İÇGÖRÜSÜ

Birleşik Krallık'ta siteler, web sitesi için kesinlikle gerekli olmayan her çerezi kabul etmen için sana bir yol sunmalıdır [3].

8. GİZLİLİK İÇGÖRÜSÜ

GDPR, belirli kişisel veri ihlallerinin mümkünse 72 saat içinde yetkili makama bildirilmesini gerektirir [1].

9. GİZLİLİK İÇGÖRÜSÜ

NIST, sitelerin dönemsel parola değişikliğini zorlamaması ve yeni parolaları ele geçirilmiş listelere karşı taraması gerektiğini söyler [11].

10. GİZLİLİK İPUCU

VPN, IP adresinizi web sitelerinden gizler ancak VPN sağlayıcısı trafiğinizi yine de görebilir; bu yüzden dikkatli seç [12].

Teknik Referanslar ve Kaynaklar

Çalışma kılavuzu ve bulmacalar, AB, Birleşik Krallık, Kaliforniya, FTC, NIST ve EFF'nin resmî gizlilik rehberlerinden yararlanır.

RESMİ VE UZMAN KAYNAKLAR

[1] European Parliament & Council of the European Union. (2016). Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation). Official Journal of the European Union, L 119.

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

[2] European Data Protection Board. (2020). Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679.

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-052020-consent-under-regulation-2016679_en

[3] Information Commissioner's Office. (n.d.). Cookies. ICO for the public.

https://ico.org.uk/for-the-public/online/cookies/

[4] California Privacy Protection Agency. (n.d.). Frequently asked questions (FAQs).

https://cppa.ca.gov/faq.html

[5] California Privacy Protection Agency. (2025). Delete Request and Opt-out Platform (DROP).

https://privacy.ca.gov/drop/

[6] Federal Trade Commission. (2026, March 25). FTC testifies before the Joint Economic Committee on agency's efforts to combat fraud [Press release].

https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2026/03/ftc-testifies-joint-economic-committee-agencys-efforts-combat-fraud

[7] Federal Trade Commission. (2022). How to recognize and avoid phishing scams. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-recognize-and-avoid-phishing-scams

[8] Federal Trade Commission. (2023). How websites and apps collect and use your information. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-websites-and-apps-collect-and-use-your-information

[9] Federal Trade Commission. (2024). What to know about identity theft. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/what-know-about-identity-theft

[10] Federal Trade Commission. (2023). Are public Wi-Fi networks safe? What you need to know. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/are-public-wi-fi-networks-safe-what-you-need-know

[11] National Institute of Standards and Technology. (2025). Digital identity guidelines: Authentication and authenticator management (NIST SP 800-63B-4).

https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/63/b/4/final

[12] Electronic Frontier Foundation. (2026). Choosing the VPN that's right for you. Surveillance Self-Defense.

https://ssd.eff.org/module/choosing-vpn-thats-right-you

Cevap Anahtarı: Kontrol Noktası 1 - Çoktan Seçmeli

1 **Veri Minimizasyonu** MİNİMİZASYON — **Doğru cevap: A**

ÖĞRETMEN NOTU

GDPR'ın 5. maddesi, kişisel verilerin yeterli, ilgili ve gerekli olanla sınırlı olmasını şart koşar; kullanıcılar daha az paylaşarak bunu yansıtabilir [1].

2 **Bir İhlale Yanıt Verme** İHLAL — **Doğru cevap: A**

ÖĞRETMEN NOTU

Bir ihlalden sonra ifşa olan parolaları değiştirin, MFA'yı etkinleştirin ve hesapları izleyin; IdentityTheft.gov kişiye özel kurtarma adımları sunar [9].

3 **Geçerli Rıza** ÇEREZ ONAYI — **Doğru cevap: A**

ÖĞRETMEN NOTU

Geçerli rıza, açık bilgilendirmenin ardından net bir onaylayıcı eylem gerektirir; önceden işaretlenmiş kutular ve kaydırmaya devam etmek bunu karşılamaz [2].

4 **CCPA Hakları** CCPA YASASI — **Doğru cevap: A**

ÖĞRETMEN NOTU

Kaliforniyalı tüketiciler, Global Privacy Control sinyalleri dahil, kişisel bilgilerinin satışından veya paylaşımından çıkabilir [4].

5 **VPN Koruması** VPN TÜNELİ — **Doğru cevap: A**

ÖĞRETMEN NOTU

VPN, trafiği VPN sunucusuna kadar şifreler ve IP adresinizi sitelerden gizler, ancak çerezler ve parmak izi alma yöntemleri yine de sizi izleyebilir [12].

Cevap Anahtarı: Kontrol Noktası 2 - Doğru veya Yanlış

6 **Gizlilik ve güvenlik** GİZLİLİK — **Doğru cevap: Yanlış**

ÖĞRETMEN NOTU

İlişkili ama farklı: GDPR 5. Madde verilerin nasıl kullanılacağına dair kuralları belirler, 32. Madde ise ayrıca güvenlik önlemlerini gerektirir [1].

7 **GDPR'ın bölgesel kapsamı** GDPR KAPSAMI — **Doğru cevap: Doğru**

ÖĞRETMEN NOTU

3(2). madde, AB'deki kişilere mal veya hizmet sunan ya da onların davranışlarını izleyen AB dışı kuruluşları kapsar [1].

8 **VPN'ler ve Çerezler** VPN SINIRLARI — **Doğru cevap: Yanlış**

ÖĞRETMEN NOTU

VPN, IP adresinizi gizler ancak çerezler, izleme pikselleri ve parmak izi alma yöntemleri sizi web siteleri arasında yine de takip edebilir [12].

9 **Daha Az Paylaşma** MİNİMİZASYON — **Doğru cevap: Doğru**

ÖĞRETMEN NOTU

Gereksiz uygulama izinlerini kapatmak ve daha az paylaşım yapmak, toplanabilecek ve bir ihlalde sonradan açığa çıkabilecek verileri sınırlar [8].

10 **Satıştan veya paylaşımdan çık** CCPA YASASI — **Doğru cevap: Doğru**

ÖĞRETMEN NOTU

Veri satan veya paylaşan işletmeler, 'Do Not Sell or Share My Personal Information' gibi net bir vazgeçme bağlantısı sunmalıdır [4].

Kelime anahtarları ve puanlama ölçeği

Öğretmen notlandırma ölçeği: 1 puan ver — doğru her eşleştirme için (toplam 8 puan) ve her bağlam terimi için (toplam 6 puan).

KONTROL NOKTASI 4: CEVAP ANAHTARI – KAVRAM EŞLEŞTİRME

B 1. Silinme Hakkı	A 2. Vazgeçme Hakkı	E 3. Veri Minimizasyonu	G 4. Şifreleme
H 5. Veri Aracısı	D 6. Onay	F 7. Kimlik avı	C 8. İzleme Çerezi

KONTROL NOKTASI 3: CEVAP ANAHTARI – ANAHTAR TERİMLER

1 AÇIK RIZA	2 VERİ SİMSARI	3 KİMLİK AVI	4 ŞİFRELEME
5 VERİ MİNİMİZASYONU	6 SİLME		

KONTROL NOKTASI 6, ALTERNATİF: CEVAP ANAHTARI – KELİME EŞLEŞTİRME

1 B – VAZGEÇME	2 F – AÇIKRIZA	3 E – VERİSİMSARI	4 A – SİLME
5 C – MİNİMİZASYON	6 G – KİMLİKAVI	7 H – ÇEREZ	8 D – ŞİFRELEME

EĞİTMENLER İÇİN TARTIŞMA NOTLARI

Anahtar terimler:
Öğrencilerin Silinme Hakkı, Vazgeçme Hakkı ve Veri Minimizasyonu terimlerini kendi sözcükleriyle açıklayıp her biri için bir örnek verebildiğini kontrol et.

Vaka çalışmaları:
Öğrencilerden önerilerini varsayımlarla değil, çalışma kâğıdındaki bilgilerle desteklemelerini iste.

Kaynakların değerlendirilmesi:
Öğrencilerden çalışma kâğıdının kaynaklarında en az bir iddiayı doğrulamalarını iste ve rakamların, fiyatların ve kuralların zamanla neden değişebileceğini tartışın.

Bulmaca anahtarları ve öğretmen notları

KELİME BULMACA ÇÖZÜMÜ

S	İ	L	M	E	H	L	K	L	İ	Ö	O	G	L	L
I	A	Ö	P	R	Ş	Z	İ	S	G	V	C	R	Ö	N
R	Z	Ğ	R	C	E	U	M	D	S	A	Y	T	C	Z
A	I	U	F	R	İ	Ğ	L	Z	Ç	Z	L	D	Ö	Ü
S	R	O	E	C	Ş	B	İ	A	Z	G	M	D	Ş	J
M	K	Ç	A	D	N	D	K	E	G	E	H	Ç	İ	P
İ	I	Ö	K	E	H	R	A	Z	R	Ç	F	Ö	F	U
S	Ç	E	A	A	Ö	N	V	L	O	M	Ş	V	R	Ö
İ	A	İ	P	Ş	R	Ç	I	L	Y	E	B	F	E	R
R	Ü	Ü	I	A	P	Z	Y	Y	J	G	H	L	L	P
E	M	İ	N	İ	M	İ	Z	A	S	Y	O	N	E	İ
V	K	K	S	N	Ğ	Ö	Ö	G	Z	A	N	T	M	F
T	C	Y	P	Y	B	Ğ	K	Z	G	I	M	O	E	M
Ü	C	K	Z	Y	F	V	N	U	T	J	T	O	B	M
U	S	K	G	T	Ç	Y	T	İ	P	B	Ü	Z	V	K

BULMACA ÇÖZÜMÜ

							Ç		S					
							E		İ					
							R		L					
							E		M					
					V	A	Z	G	E	Ç	M	E		
					E									
	K				R									
M	İ	N	İ	M	İ	Z	A	S	Y	O	N			
	M				S									
	L			Ş	İ	F	R	E	L	E	M	E		
	İ				M									
	K				S									
	A				A	Ç	I	K	R	I	Z	A		
	V				R									
	I				I									

BULMACA ÇÖZÜMLERİ İÇİN ÖĞRETMEN REHBERİ

SOLDAN SAĞA

3 soldan sağa: VAZGEÇME Verilerinizin satışını veya paylaşımını durdurma yönündeki CCPA hakkı (8 harf)

5 soldan sağa: MİNİMİZASYON Veri ___: yalnızca belirtilen amaç için gereken verileri toplama (12 harf)

6 soldan sağa: ŞİFRELEME Verileri, yalnızca doğru anahtara sahip kişinin okuyabileceği şekilde karıştırma (9 harf)

7 soldan sağa: AÇIKRIZA Verinin kullanılmasına serbestçe verilmiş, belirli, bilgilendirilmiş ve açık onay (8 harf)

YUKARIDAN AŞAĞI

1 yukarıdan aşağı: ÇEREZ Web siteleri arasındaki etkinliğinizi izleyebilen küçük tarayıcı dosyası (5 harf)

2 yukarıdan aşağı: SİLME Bir kuruluştan kişisel verilerinizi silmesini isteme hakkı (5 harf)

3 yukarıdan aşağı: VERİSİMSARI İnsanlara ilişkin profilleri derleyip satan şirket (11 harf)

4 yukarıdan aşağı: KİMLİKAVI Oturum açma veya kart bilgilerini ifşa etmeniz için sizi kandıran sahte mesajlar (9 harf)

Karışık Kelimeler ve Şifre Çözüm Anahtarı

Kelime karıştırma etkinliği ve Gizli Şifre Görevi için notlandırma anahtarı.

KELİME KARIŞTIRMA ANAHTARI

1. MLSEİ	SİLME	5. EÇAEGVMZ	VAZGEÇME
2. NİMİMYONASZİ	MİNİMİZASYON	6. MRİELŞEEF	ŞİFRELEME
3. VMİSRERISAİ	VERİSİMSARI	7. AARIZÇKI	AÇIKRIZA
4. İIVLAKKİM	KİMLİKAVI	8. ZÇREE	ÇEREZ

GİZLİ ŞİFRE GÖREVİ CEVAP ANAHTARI

"ÇEVRİMİÇİ PAYLAŞIMDAN ÖNCE DÜŞÜN"

Vaka çalışmaları cevap anahtarı

A Vaka Çalışması 1: Bir Siteden Verileri Silmesini İsteme

Öğretmen rehberliği

NOTLANDIRMA YÖNERGESİ

Öğrenci cevapları şu noktaları kapsamalıdır:

- Senaryo analizi: Fransa'da yaşayan Maya, iki yıl önce bir alışveriş uygulamasındaki hesabını kapattı ancak hâlâ pazarlama e-postaları alıyor. Uygulamanın, GDPR'ın silinme hakkı kapsamında kişisel verilerini silmesini istiyor.
- Önerilen yaklaşımlar: Seçenek 1: Maya yazılı bir silme talebi gönderir ve doğrudan pazarlamaya itiraz eder; bunun ardından pazarlama durmalıdır; uygulama genellikle bir ay içinde yanıt vermelidir [1]. Seçenek 2: hızlı rahatlama için önce abonelikten çıkar. Gerekçe: silme hakkı mutlak değildir; bu nedenle uygulama yasal yükümlülükler veya yasal talepler için gereken verileri saklayabilir [1]. Yanıt vermezse, veri koruma otoritesine şikâyette bulunabilir [1].

B Vaka Çalışması 2: Bir Quiz Uygulaması ve İzinler

Öğretmen rehberliği

NOTLANDIRMA YÖNERGESİ

Öğrenci cevapları şu noktaları kapsamalıdır:

- Senaryo analizi: Ücretsiz bir kişilik testi uygulaması, başlamadan önce Leo'dan konumunu, kişilerini, mikrofonunu ve doğum tarihini istiyor.
- Önerilen yaklaşımlar: Seçenek 1: konum, kişiler ve mikrofon erişimini reddet, ardından sınavın hâlâ çalışıp çalışmadığını kontrol et [8]. Seçenek 2: uygulama ısrar ederse farklı bir uygulama seç veya sil [8]. Gerekçe: bir sınav nadiren bu verilere ihtiyaç duyar ve daha az paylaşmak toplanabilecek, satılabilecek veya açığa çıkabilecek verileri sınırlar. Leo ayrıca telefonunun gizlilik ayarlarından izinleri düzenli olarak gözden geçirebilir [8].